

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 28ης Οκτωβρίου 2020 *

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικά δικαιώματα – Οδηγία 2001/29/ΕΚ – Κοινωνία της πληροφορίας – Εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων – Άρθρο 3, παράγραφος 1 – Παρουσίαση στο κοινό – Έννοια του “κοινού” – Ηλεκτρονική διαβίβαση σε δικαστήριο προστατευόμενου έργου, ως αποδεικτικού στοιχείου στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας»

Στην υπόθεση C-637/19,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Svea hovrätt – Patent- och marknadsöverdomstolen (εφετείο Στοκχόλμης δικάζον ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο διανοητικής ιδιοκτησίας και εμπορικών διαφορών, Σουηδία) με απόφαση της 20ής Αυγούστου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 27 Αυγούστου 2019, στο πλαίσιο της δίκης

BY

κατά

CX,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους E. Regan, πρόεδρο τμήματος, M. Ilešič (εισηγητή), E. Juhász, K. Λυκούργο και I. Jarukaitis, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Hogan

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Σουηδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις C. Meyer-Seitz και H. Eklinder,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον K. Simonsson και την J. Samnadda,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 3ης Σεπτεμβρίου 2020,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η σουηδική.

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 1, και του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ 2001, L 167, σ. 10).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς που ανέκυψε μεταξύ του εκκαλούντος της κύριας δίκης, ο οποίος ισχυρίζεται ότι είναι κάτοχος του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας επί μιας φωτογραφίας, και του εφεσίβλητου της κύριας δίκης, χρήστη της συγκεκριμένης φωτογραφίας, λόγω της διαβίβασης, από τον εφεσίβλητο της κύριας δίκης, ενός αντιγράφου ιστοσελίδας από τον ιστότοπο του εκκαλούντος της κύριας δίκης, όπου περιεχόταν η επίδικη φωτογραφία, ως αποδεικτικού στοιχείου σε μεταξύ τους δίκη ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 3, 9, 10 και 31 της οδηγίας 2001/29 έχουν ως εξής:
  - «(3) Η προτεινόμενη εναρμόνιση θα συμβάλει στην υλοποίηση των τεσσάρων ελευθεριών της εσωτερικής αγοράς και βασίζεται στο σεβασμό των θεμελιωδών αρχών του δικαίου, ιδίως δε της ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένης της διανοητικής ιδιοκτησίας, της ελευθερίας της έκφρασης και του δημόσιου συμφέροντος.

[...]
  - (9) Κάθε εναρμόνιση του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων πρέπει να βασίζεται σε υψηλό επίπεδο προστασίας, διότι τα εν λόγω δικαιώματα είναι ουσιώδη για την πνευματική δημιουργία[·] η προστασία τους συμβάλλει στη διατήρηση και ανάπτυξη της δημιουργικότητας προς όφελος των δημιουργών, των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών, των καταναλωτών, του πολιτισμού, της βιομηχανίας και του κοινού γενικότερα[·] ως εκ τούτου, η πνευματική ιδιοκτησία έχει αναγνωρισθεί ως αναπόσπαστο μέρος της ιδιοκτησίας.
  - (10) Για να συνεχίσουν τη δημιουργική και καλλιτεχνική τους εργασία, οι δημιουργοί ή οι ερμηνευτές και εκτελεστές καλλιτέχνες πρέπει να λαμβάνουν εύλογη αμοιβή για τη χρήση των έργων τους, όπως και οι παραγωγοί για να μπορούν να χρηματοδοτούν αυτές τις δημιουργίες[·] οι απαιτούμενες επενδύσεις για την παραγωγή προϊόντων, όπως τα φωνογραφήματα, οι ταινίες ή τα προϊόντα πολυμέσων, και υπηρεσιών όπως οι “κατ’ αίτησιν” υπηρεσίες, είναι σημαντικές[·] χρειάζεται κατάλληλη έννομη προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας προκειμένου να εξασφαλιστεί η εύλογη αμοιβή και η ικανοποιητική απόδοση των σχετικών επενδύσεων.

[...]
  - (31) Πρέπει να διατηρηθεί μια ισορροπία περί τα δικαιώματα και τα συμφέροντα μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών δικαιούχων, καθώς και μεταξύ αυτών και των χρηστών προστατευόμενων αντικειμένων[·] οι ισχύουσες στα κράτη μέλη εξαιρέσεις και περιορισμοί στα δικαιώματα πρέπει να επανεξεταστούν υπό το πρίσμα του νέου ηλεκτρονικού περιβάλλοντος [...] Για να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, οι εν λόγω εξαιρέσεις και περιορισμοί θα πρέπει να εναρμονισθούν περισσότερο[·] ο βαθμός της εναρμόνισής τους θα πρέπει να εξαρτηθεί από τις επιπτώσεις τους στην εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.»

- 4 Το άρθρο 3 της οδηγίας αυτής, το οποίο επιγράφεται «Δικαίωμα παρουσίασης έργων στο κοινό και δικαίωμα διάθεσης άλλων αντικειμένων στο κοινό», ορίζει στην παράγραφο 1 τα ακόλουθα:

«Τα κράτη μέλη παρέχουν στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν κάθε παρουσίαση στο κοινό των έργων τους, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, καθώς και να καθιστούν προσιτά τα έργα τους στο κοινό κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος.»

- 5 Το άρθρο 4 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο τιτλοφορείται «Δικαίωμα διανομής», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα κάτωθι:

«Τα κράτη μέλη παρέχουν στους δημιουργούς, όσον αφορά το πρωτότυπο ή αντίγραφο των έργων τους, το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν τη διανομή τους στο κοινό με οποιαδήποτε μορφή μέσω πώλησης ή άλλως.»

- 6 Το άρθρο 9 της ίδιας οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εφαρμογή άλλων νομικών διατάξεων», έχει ως εξής:

«Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις διατάξεις που αφορούν ειδικότερα τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, τα σήματα, τα σχέδια και υποδείγματα, τα πρότυπα χρήσεων, τις τοπογραφίες προϊόντων ημιαγωγών, τα τυπογραφικά στοιχεία, την πρόσβαση υπό όρους, την πρόσβαση σε καλωδιακές ραδιοτηλεοπτικές υπηρεσίες, την προστασία των εθνικών θησαυρών, τις νομικές προϋποθέσεις κατάθεσης, το δίκαιο των συμπράξεων και του αθέμιτου ανταγωνισμού, το εμπορικό απόρρητο, την ασφάλεια, την εμπιστευτικότητα, την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και το σεβασμό της προσωπικής ζωής, την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και το ενοχικό δίκαιο.»

Το σουηδικό δίκαιο

- 7 Το άρθρο 2 του lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen) [νόμου (1960:729) για το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας επί λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων, στο εξής: URL] ορίζει τα ακόλουθα:

«Με την επιφύλαξη των περιορισμών που προβλέπει ο παρών νόμος, το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας περιλαμβάνει το αποκλειστικό δικαίωμα του δημιουργού να διαθέτει το έργο, αναπαράγοντάς το και καθιστώντας το προσιτό στο κοινό, στην αρχική του μορφή ή τροποποιημένο, μεταφρασμένο ή προσαρμοσμένο σε άλλο λογοτεχνικό ή καλλιτεχνικό είδος ή σε άλλη τεχνική.

Κάθε άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή έργου, με οποιοδήποτε μέσο και με οποιαδήποτε μορφή, εν όλω ή εν μέρει, λογίζεται ως αναπαραγωγή.

Το έργο καθίσταται προσιτό στο κοινό στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Όταν το έργο παρουσιάζεται στο κοινό. Παρουσίαση στο κοινό πραγματοποιείται όταν το έργο καθίσταται προσιτό στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, από τόπο διαφορετικό από εκείνον στον οποίο το κοινό μπορεί να απολαύσει το έργο αυτό. Τούτο περιλαμβάνει κάθε παρουσίαση που πραγματοποιείται κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση στο έργο όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος.

[...]

4. Όταν αντίγραφα του έργου προσφέρονται προς πώληση, εκμίσθωση ή δανεισμό ή κατ' άλλον τρόπο διανέμονται στο κοινό.

Κάθε παρουσίαση ή εκτέλεση έργου που απευθύνεται σε ευρύ κλειστό κύκλο, σε επαγγελματικό πλαίσιο, λογίζεται ως παρουσίαση στο κοινό ή ως δημόσια εκτέλεση.»

8 Το άρθρο 49a του URL προβλέπει τα κάτωθι:

«Ο δημιουργός φωτογραφικού έργου έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να αναπαράγει τη φωτογραφία και να την καθιστά προσιτή στο κοινό. Το δικαίωμα ισχύει ανεξάρτητα από το αν το έργο χρησιμοποιείται στην αρχική του μορφή ή τροποποιημένο και ανεξάρτητα από την τεχνική που χρησιμοποιείται.»

9 Σύμφωνα με τον tryckfrihetsförordningen (κανονιστική πράξη για την ελευθερία του Τύπου), για την προαγωγή της ελευθερίας της εκφράσεως και της πολυφωνικής ενημερώσεως απαιτείται η ύπαρξη γενικού δικαιώματος προσβάσεως στα δημόσια έγγραφα. Στο πνεύμα αυτό, ο ως άνω νόμος ορίζει ότι κάθε διαδικαστικό έγγραφο που υποβάλλεται σε δικαστήριο, υπό οποιαδήποτε μορφή, αποτελεί δημόσιο έγγραφο. Επομένως, υπό την επιφύλαξη της περίπτωσης πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα, οποιοσδήποτε μπορεί να ζητήσει πρόσβαση σε διαδικαστικό έγγραφο το οποίο έχει αποσταλεί σε δικαστήριο.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

10 Ο εκκαλών και ο εφεσίβλητος της κύριας δίκης είναι φυσικά πρόσωπα και έκαστος εξ αυτών διαχειρίζεται έναν ιστότοπο.

11 Στο πλαίσιο προηγούμενης διαφοράς τους ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων στη Σουηδία, ο εφεσίβλητος της κύριας δίκης διαβίβασε, ως αποδεικτικό στοιχείο, στο επιληφθέν δικαστήριο ένα αντίγραφο σελίδας κειμένου από τον ιστότοπο του εκκαλούντος της κύριας δίκης, όπου περιλαμβάνονταν και μια φωτογραφία.

12 Ο εκκαλών της κύριας δίκης, ο οποίος ισχυρίζεται ότι είναι κάτοχος του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας επί της φωτογραφίας, ζήτησε να καταδικαστεί ο εφεσίβλητος της κύριας δίκης στην καταβολή αποζημιώσεως για προσβολή του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και για παραβίαση της ειδικής προστασίας που παρέχεται στις φωτογραφίες, όπως αυτά κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 και στο άρθρο 49a του URL αντιστοίχως. Ο εφεσίβλητος της κύριας δίκης αρνείται οποιαδήποτε ευθύνη προς αποζημίωση.

13 Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η εν λόγω φωτογραφία προστατευόταν βάσει του άρθρου 49a του URL. Το δικαστήριο αυτό διαπίστωσε ότι, δεδομένου ότι η επίδικη φωτογραφία είχε διαβιβαστεί σε δικαστήριο ως διαδικαστικό έγγραφο, κάθε τρίτος μπορούσε να ζητήσει να του αποσταλεί σύμφωνα με τις εφαρμοστέες νομοθετικές διατάξεις. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο συνήγαγε εντεύθεν το συμπέρασμα ότι ο εφεσίβλητος της κύριας δίκης είχε διανείμει τη φωτογραφία στο κοινό κατά την έννοια του URL. Έκρινε εντούτοις ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι ο εκκαλών της κύριας δίκης υπέστη ζημία και, ως εκ τούτου, απέρριψε την αγωγή.

14 Ο εκκαλών της κύριας δίκης άσκησε έφεση κατά της πρωτόδικης αποφάσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Svea hovrätt – Patent- och marknadsöverdomstolen (εφετείου Στοκχόλμης δικάζοντος ως δευτεροβάθμιου δικαστηρίου διανοητικής ιδιοκτησίας και εμπορικών διαφορών, Σουηδία).

15 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει να αποφανθεί ειδικότερα επί του ζητήματος αν η διαβίβαση σε δικαστήριο αντιγράφου της φωτογραφίας ως διαδικαστικού εγγράφου μπορεί να συνιστά άνευ αδείας διάθεση έργου στο κοινό κατά την έννοια του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας, είτε ως διανομή στο κοινό είτε ως παρουσίαση στο κοινό, σε περίπτωση που, όπως εν προκειμένω, οι διάδικοι έχουν διευκρινίσει, στο συγκεκριμένο στάδιο της κύριας δίκης, ότι η επίδικη φωτογραφία είχε αποσταλεί ως

ηλεκτρονικό αρχείο στο επιληφθέν δικαστήριο με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί επίσης να διευκρινιστεί κατά πόσον μπορεί να γίνει δεκτό ότι τα δικαστήρια εμπίπτουν στην έννοια του «κοινού».

- 16 Ως προς το σημείο αυτό, επισημαίνει ότι υπάρχει ασάφεια ως προς τον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύονται στο δίκαιο της Ένωσης οι έννοιες «παρουσίαση στο κοινό» και «διανομή στο κοινό», σε περίπτωση που προστατευόμενο έργο διαβιβάζεται σε δικαστήριο ως διαδικαστικό έγγραφο, ιδίως δε σε σχέση με το ζήτημα, αφενός, αν το δικαστήριο μπορεί να θεωρηθεί ως «κοινό» κατά την έννοια της οδηγίας 2001/29 και, αφετέρου, αν ο όρος «κοινό» έχει την ίδια σημασία για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 1, και του άρθρου 4, παράγραφος 1, της προαναφερθείσας οδηγίας.
- 17 Επιπλέον, θα πρέπει να κριθεί αν η διαβίβαση διαδικαστικού εγγράφου σε δικαστήριο συνιστά «παρουσίαση στο κοινό» ή «διανομή στο κοινό», όταν το έγγραφο αυτό διαβιβάζεται είτε σε «υλική» μορφή, ως έντυπο, είτε ως συνημμένο σε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, δεδομένου ότι έχει τα ίδια αποτελέσματα και εξυπηρετεί τους ίδιους σκοπούς σε αμφότερες τις περιπτώσεις.
- 18 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Svea hovrätt – Patent- och marknadsöverdomstolen (εφετείο Στοκχόλμης δικάζον ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο διανοητικής ιδιοκτησίας και εμπορικών διαφορών) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Έχει ο όρος “κοινό” στο άρθρο 3, παράγραφος 1, και στο άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας [2001/29] ενιαία σημασία;
- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, πρέπει να θεωρηθεί ότι τα δικαστήρια εμπίπτουν στο πεδίο του όρου “κοινό” κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων;
- 3) Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα:
- α) Μπορεί να θεωρηθεί, σε περίπτωση παρουσίασης προστατευόμενου έργου σε δικαστήριο, ότι το δικαστήριο αυτό εμπίπτει στην έννοια του “κοινού”;
- β) Μπορεί να θεωρηθεί, σε περίπτωση διανομής προστατευόμενου έργου σε δικαστήριο, ότι το δικαστήριο αυτό εμπίπτει στην έννοια του “κοινού”;
- 4) Επηρεάζεται η εκτίμηση περί του αν η υποβολή προστατευόμενου έργου σε δικαστήριο συνιστά “παρουσίαση στο κοινό” ή “διανομή στο κοινό” από το γεγονός ότι η εθνική νομοθεσία καθιερώνει γενική αρχή πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα, κατά την οποία κάθε πρόσωπο που υποβάλλει αίτηση μπορεί να έχει πρόσβαση στα διαδικαστικά έγγραφα που υποβάλλονται σε δικαστήριο, εκτός εάν τα έγγραφα αυτά περιέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 19 Επισημαίνεται εισαγωγικώς ότι από την αίτηση προδικαστικής απόφασης καθίσταται σαφές ότι η επίδικη φωτογραφία απεστάλη ως ηλεκτρονικό αρχείο στο επιληφθέν δικαστήριο με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.
- 20 Από τη νομολογία προκύπτει δε ότι η παρουσίαση ενός έργου στο κοινό με άλλον τρόπο, πέραν της διανομής υλικών αντιγράφων του, δεν εμπίπτει στο εννοιολογικό πεδίο του όρου «διανομή στο κοινό», όπως χρησιμοποιείται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, αλλά συνιστά «παρουσίαση στο κοινό» κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας (πρβλ. απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2019, *Nederlands Uitgeversverbond και Groep Algemene Uitgevers*, C-263/18, EU:C:2019:1111, σκέψεις 45, 51 και 52).

- 21 Κατόπιν τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι με τα ερωτήματά του, τα οποία ενδείκνυται να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί κατ' ουσίαν αν το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29 έχει την έννοια ότι ο όρος «παρουσίαση στο κοινό», κατά τη διάταξη αυτή, καλύπτει την ηλεκτρονική διαβίβαση σε δικαστήριο προστατευόμενου έργου ως αποδεικτικού στοιχείου στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας μεταξύ ιδιωτών.
- 22 Κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, η έννοια της «παρουσίασης στο κοινό» απαρτίζεται από δύο σωρευτικά στοιχεία, ήτοι από μια πράξη παρουσίασης έργου και από την παρουσίαση του έργου αυτού σε κοινό (αποφάσεις της 31ης Μαΐου 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, σκέψη 37, και της 19ης Δεκεμβρίου 2019, Nederlands Uitgeversverbond και Groep Algemene Uitgevers, C-263/18, EU:C:2019:1111, σκέψη 61 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 23 Από την ίδια νομολογία συνάγεται επίσης, πρώτον, ότι κάθε πράξη με την οποία ο χρήστης παρέχει, με πλήρη επίγνωση των συνεπειών της συμπεριφοράς του, πρόσβαση σε προστατευόμενα έργα μπορεί να συνιστά «πράξη παρουσίασης» κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29 (απόφαση της 14ης Ιουνίου 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, σκέψη 26).
- 24 Τούτο ισχύει στην περίπτωση της ηλεκτρονικής διαβίβασης σε δικαστήριο προστατευόμενου έργου ως αποδεικτικού στοιχείου στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας μεταξύ ιδιωτών.
- 25 Δεύτερον, προκειμένου να υφίσταται «παρουσίαση στο κοινό», κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, πρέπει επίσης τα προστατευόμενα έργα να παρουσιάζονται πράγματι σε κοινό (απόφαση της 14ης Ιουνίου 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 26 Ο δε όρος «κοινό» αναφέρεται σε έναν απροσδιόριστο αριθμό δυνητικών αποδεκτών και, επιπλέον, προϋποθέτει έναν αρκετά μεγάλο αριθμό προσώπων (αποφάσεις της 15ης Μαρτίου 2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, σκέψη 84, της 31ης Μαΐου 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, σκέψη 41, και της 29ης Νοεμβρίου 2017, VCAST, C-265/16, EU:C:2017:913, σκέψη 45).
- 27 Όσον αφορά την απαίτηση να πρόκειται για απροσδιόριστο αριθμό δυνητικών αποδεκτών, το Δικαστήριο έχει υπογραμμίσει ότι το ζητούμενο είναι να καθίσταται το έργο προσιτό, με κάθε κατάλληλο τρόπο, στο κοινό γενικώς, και όχι σε συγκεκριμένα άτομα που ανήκουν σε ιδιωτική ομάδα (αποφάσεις της 15ης Μαρτίου 2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, σκέψη 85, και της 31ης Μαΐου 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, σκέψη 42).
- 28 Εν προκειμένω, όπως παρατήρησε κατ' ουσίαν και ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 42 έως 44 των προτάσεών του, μια παρουσίαση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης πρέπει να γίνει δεκτό ότι αφορά μια σαφώς καθορισμένη και κλειστή ομάδα ατόμων που ασκούν δημόσια καθήκοντα εντός δικαιοδοτικού οργάνου, και όχι έναν απροσδιόριστο αριθμό δυνητικών αποδεκτών.
- 29 Επομένως, η παρουσίαση αυτή δεν πραγματοποιείται στο κοινό γενικώς αλλά σε καθορισμένη ομάδα ατόμων με συγκεκριμένη επαγγελματική ιδιότητα. Υπό τις συνθήκες αυτές, κρίνεται ότι η ηλεκτρονική διαβίβαση σε δικαστήριο προστατευόμενου έργου, ως αποδεικτικού στοιχείου στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας μεταξύ ιδιωτών, δεν είναι δυνατόν να χαρακτηριστεί ως «παρουσίαση στο κοινό», κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29 (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2015, SBS Belgium, C-325/14, EU:C:2015:764, σκέψεις 23 και 24).
- 30 Είναι άνευ σημασίας συναφώς το γεγονός ότι υπάρχουν, στο εθνικό δίκαιο, κανόνες που διέπουν την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα. Τούτο διότι η πρόσβαση εν προκειμένω δεν παρέχεται από τον χρήστη ο οποίος απέστειλε το έργο στο δικαστήριο, αλλά από το τελευταίο σε όσους ιδιώτες

υποβάλλουν σχετική αίτηση, δυνάμει υποχρέωσης και βάσει διαδικασίας που προβλέπονται αμφότερες από την εθνική νομοθεσία περί πρόσβασης στα έγγραφα, της οποίας οι διατάξεις δεν θίγονται από την οδηγία 2001/29, όπως ρητώς προβλέπει το άρθρο 9 της ίδιας της οδηγίας.

- 31 Επισημαίνεται ότι, όπως συνάγεται από τις αιτιολογικές σκέψεις 3 και 31 της οδηγίας 2001/29, η ερμηνεία που έγινε δεκτή στη σκέψη 29 της παρούσας αποφάσεως συμβάλλει στο να διατηρείται, ιδίως στο ηλεκτρονικό περιβάλλον, μια δίκαιη ισορροπία μεταξύ, αφενός, του συμφέροντος των κατόχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων για προστασία της διανοητικής τους ιδιοκτησίας, όπως κατοχυρώνεται πλέον στο άρθρο 17, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), και, αφετέρου, της προστασίας των συμφερόντων και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των χρηστών προστατευόμενων αντικειμένων, καθώς και του γενικού συμφέροντος (πρβλ. απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, Pelham κ.λπ., C-476/17, EU:C:2019:624, σκέψη 32 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 32 Ειδικότερα, όπως έχει υπενθυμίσει το Δικαστήριο, σε καμία περίπτωση δεν συνάγεται ούτε από το άρθρο 17, παράγραφος 2, του Χάρτη ούτε από τη νομολογία του Δικαστηρίου ότι το δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας το οποίο εγγυάται η εν λόγω διάταξη είναι απαραβίαστο και ότι, ως εκ τούτου, πρέπει να χαιρεί απόλυτης προστασίας, δεδομένου ότι το δικαίωμα αυτό πρέπει να σταθμίζεται με τα άλλα θεμελιώδη δικαιώματα (πρβλ. απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, Pelham κ.λπ., C-476/17, EU:C:2019:624, σκέψεις 33 και 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), όπως είναι, παραδείγματος χάριν, το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη.
- 33 Το συγκεκριμένο δικαίωμα θα διακυβευόταν σοβαρά αν ο δικαιούχος μπορούσε να αντιταχθεί στην προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων σε δικαστήριο για τον λόγο και μόνον ότι σε αυτά περιλαμβάνεται και έργο προστατευόμενο από το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας.
- 34 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, στα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29 έχει την έννοια ότι ο όρος «παρουσίαση στο κοινό», κατά τη διάταξη αυτή, δεν καλύπτει την ηλεκτρονική διαβίβαση σε δικαστήριο προστατευόμενου έργου ως αποδεικτικού στοιχείου στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας μεταξύ ιδιωτών.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 35 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας, έχει την έννοια ότι ο όρος «παρουσίαση στο κοινό», κατά τη διάταξη αυτή, δεν καλύπτει την ηλεκτρονική διαβίβαση σε δικαστήριο προστατευόμενου έργου ως αποδεικτικού στοιχείου στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας μεταξύ ιδιωτών.

(υπογραφές)